

at han var borte eller tav; men det forekommer mig ogsaa at krænke Kirkens Værdighed, om Præsten, tvungen af en kirkelig Lovbestemmelse, skulde komme i en saadan Situation. Jeg kan derfor saa overmaade godt forstaa de Præster, som have sagt: kunne vi ikke blive fri for det. Jeg tror ogsaa, at det er ret, at man overlader til Folk at vælge, under hvilken Form de ønske at begraves. Selv om man fra et kirkeligt Standpunkt maa mene, at det er bedst, at Begravelsen foregaar under Medvirkning af Kirkens gejstlige, tror jeg, at man netop af kirkelige Hensyn maa tilraade Loven. Jeg tror, at hvis man giver den foreslaaede Frihed, vil der ikke blive agiteret saa meget for borgerlig Begravelse som, hvis man forbyder denne. I § 3 er der nævnt, hvorledes en saadan Begravelse skal foregaa. Der forlanges ikke Jordpaakastelse, som heller ikke egentlig er nogen kristelig Handling. Det er oprindeligen en hedensk Skik, der ikke anvendes som Lovbælet i andre Landskirker end i de nordiske, i Danmark, Sverige og Norge. Jordpaakastelse forlanges ikke, men det kan tillades, at Fadervor bedes ved Graven, og Følget kan afsynge Salmer. Den, som har bestilt Begravelsen, skal passe paa, at alt gaar ordentligt og sømmeligt til. Jeg har saa meget lettere ved at forsone mig med, at Begravelse skal kunne foregaa paa denne Maade, som min Præstegerning netop er falden i en Del af Riget, hvor de fleste Begravelser foregaa paa lignende Maade. Paa Færøerne er det nemlig kun i de sjældneste Tilfælde, at Præsten er til Stede, naar et Lig begraves. Lange Afstande og besværlige Veje gøre det umuligt. Jordpaakastelse finder Sted, men først Dage, Uger og Maaneder efter, at Begravelsen har fundet Sted. Begravelsen foregaar altsaa netop paa den her nævnte Maade. Ligfølget drager fra Døds- huset til Graven under Afsyngelse af Salmer, ligesom der ogsaa synges Salmer paa Kirkegaarden, indtil Graven er tilkastet. Jeg har selv overværet saadanne Begravelser, før jeg blev Præst, og jeg maa tilstaa, at de staa for mig lige saa gribende og lige saa højtidelige, som om der havde været Præst til Stede, saa jeg kan ikke se, at der kan være noget som helst ukristeligt i, at Begravelse foregaar som i § 3 nævnt. Jeg tror, at baade for de Mennesker, der kunde ønske at begraves uden gejstlig Medvirkning, og for Præsterne, som kunde blive fri for at optræde ved Lejligheder, hvor deres Nærværelse ikke ønskes, vil det være heldigt, om dette Lovforslag blev

til Lov, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale det til Vedtagelse.

H. N. Hansen: Jeg kunde for saa vidt fristes til ikke at tage Ordet, som den højtærede Minister erklærede, at dette kun var en midlertidig Lov, og selv erkendte, at dette Forhold trænger til en yderligere Ordning. Jeg kunde saa meget mere fristes dertil, som det gaar her som med saa mange andre Sager, at Lovforslaget er kommet saa sent frem i Rigsdagssamlingen, at man ikke er oplagt til at tage alvorligt fat derpaa. Jeg har imidlertid mine Betæneligheder ved Forslaget, som jeg kan ønske at fremsætte. Disse mine Betæneligheder angaa ikke Forslaget i dets Almindelighed, men den Maade, hvorpaa det vil udføre den Opgave, det tilsigter at løse. Jeg er enig med Lovforslaget i, at hvor der er Mennesker, der ikke ønske gejstlig Medvirkning ved Jordefærd, bør man ikke paatvinge dem den. Det kan være beklageligt, om mange af Folkekirken Medlemmer skulde ønske det; jeg tror heller ikke, at det er Tilfældet, men er der virkelig et Ønske derom, bør man ikke ved saadanne Lejligheder paatvinge gejstlig Medvirken. Men man maa ogsaa undgaa at træffe Bestemmelser, der kunde gøre det mere almindeligt end hidtil, at man kommer til at undgaa gejstlig Medvirken ved Jordefærd. Jeg tror, at navnlig hos mange af de efterlevende vil det Spørgsmaal rejse sig: Skal du lade være at benytte gejstlig Medvirken. Og i de enkelte Tilfælde, hvor man undlader det, kommer der sikkert lidt senere en Fortrydelse over, at det er sket. Jeg er altsaa enig med Lovforslaget i dets Hovedformaal. Naar det er afgjort, at Folkekirken ikke kræver af sine Medlemmer, at de ved deres Død lader sig gejstlig begrave, have vi andre ingen Ret til at fastholde Kravet om, at det skal ske. Men gaar jeg ud fra dette, maa jeg tro, at det er rigtigt at affatte Lovforslaget saaledes, at det bliver af virkelig Betydning i den Retning, og jeg tvivler om, at det naas, naar man fastholder de strenge Fordringer, der findes i § 1. Jeg tror ogsaa, at man i § 2 giver strengere Regler end egentlig nødvendigt og heldigt. Men mine Betæneligheder rette sig navnlig mod § 1. Det fordres der, for at man kan blive fri for gejstlig Medvirken ved Begravelse, at der fra den afdødes Side skal foreligge en testamentærisk Bestemmelse om, at han ikke ønsker en saadan Medvirken. Jeg tror, denne Fordring er for vidtgaende. Testaments-